

مرور آثار خصوصی سازی بر صنعت کشور در گفت‌وگو با نماینده پیشین مجلس

امانتدار خوبی برای ثروت‌های کشور نبوده‌ایم

مریم وحیدیان

بخشی از صنایع تولیدی کشور به دلیل مشکلات اقتصادی ناشی از سوءمدیریت، تحریم و... به تعطیلی کشانده شده و بخشی هم به دلیل واگذاری‌ها به سراسرایی و رشکستگی و کاهش تولید سقوط کرده‌اند. واقعیت این است که بسیاری از واگذاری‌های سازمان خصوصی سازی نه تنها نتوانسته رونق تولید را به کارخانه بازگرداند یا سطح تولید را حفظ کند، بلکه خوددلیلی بر کاهش ظرفیت تولید و تعدیل‌های گسترده بوده است. با ابراعلمی، نماینده مجلس ششم و هفتم در مجلس که تحقیقات و بررسی‌هایی درباره واگذاری‌ها انجام داده، درباره سر نوشت تلخ واگذاری مهم‌ترین صنایع کشور صحبت کردیم که در ادامه می‌خوانید.

ارزیابی شاخص‌هایی مانند اشتغال، سرمایه، سودآوری، نسبت‌های بدهی، تسهیلات، بهره‌وری و توسعه در ۶۳ شرکت منتخب واگذار شده پس از واگذاری که طی سال‌های اخیر به سفارش سازمان خصوصی سازی انجام شده، نشان می‌دهد که از این بین، ۱۰ شرکت مانند کارخانجات مقدم و کارخانجات پیله و گسترش صنایع قانن پس از واگذاری اعلام ورشکستگی و انحلال کرده‌اند و سه شرکت از ارائه اطلاعات به محققان خودداری ورزیده‌اند. از این میان، شاخص‌های فوق در بیش از ۲۰ شرکت، در مقایسه با زمان واگذاری با کاهش و آسیب روبه‌رو بوده‌اند که از این میان می‌توان به شرکت‌های پتروشیمی ارومیه، کشت و صنعت سردسیر، کشاورزی دامپروزی الله‌آباد، توسعه صنایع غذایی، خدمات مهندسی ساختمان و تأسیسات راه‌آهن و کارخانجات پشم‌بافی کشمیر اشاره کرد.

شرکت‌های باقیمانده هم پس از واگذاری، بعضاً در مقایسه با گذشته تفاوت محسوس و معناداری نداشته‌اند و برخی نیز شرایط بهتری را تجربه کرده‌اند که ۸ شرکت پتروشیمی و نفتی از جمله پتروشیمی‌های باختر، تبریز و پردیس و ۹ شرکت سیمان و معدن مانند سیمان زایل، هرمزگان و افراست در میان آنهاست و بهبود آنها بیش از اینکه متأثر از مدیریت بخش خصوصی باشد، تابع تحولات اقتصادی پیش آمده و وضعیت مثبت صنعت نفت پتروشیمی، بازگشتی و خدمات و معادن خاصی نظیر سیمان در کشور بوده است.

طبق این پژوهش که توسط گروه کارشناسان ایران انجام شده، در میان شرکت‌های مورد بررسی، پس از واگذاری، حداقل ۲۴ شرکت با خراج کارگران و کاهش اشتغال، ۱۹ شرکت با

کاهش سودآوری و ۱۸ شرکت با کاهش بهره‌وری روبه‌رو شده و میزان بدهی شرکت نیز افزایش یافته است. ۱۷ شرکت از حیث شاخص توسعه، امتیاز منفی گرفته‌اند و سرمایه ۲۶ شرکت هم یا کاهش یافته یا تغییری نکرده است. این تحقیق نشان می‌دهد که عملکرد شرکت‌های واگذار شده مورد بررسی در مقایسه با شرکت‌های دولتی که در زمان واگذاری وضعیت مشابهی نسبت به شرکت‌های واگذار شده داشته‌اند، «بدتر» شده است!

در تحقیق دیگری که با سفارش سازمان خصوصی سازی در سال ۹۶ انجام شده، اطلاعات ۴۴ شرکت واگذار شده، در دامنه زمانی سه سال قبل از واگذاری تا سه سال پس از واگذاری مورد بررسی واقع شده است. این تحقیق نشان می‌دهد به رغم اینکه تسهیلات پرداختی به این ۴۴ شرکت نسبت به قبل از واگذاری آنها افزایش یافته، لیکن شاخص‌های بهره‌وری، اشتغال، سرمایه، سودآوری، نسبت‌های بدهی، تسهیلات و توسعه در مقایسه با قبل از واگذاری به بخش خصوصی، حدود ۱۵ درصد کاهش یافته که از این میان می‌توان به شرکت‌های هیکو، صنعتی دریایی ایران، کابل‌های مخابراتی شهید قدوسی مهندسی برق مشاتیر و صنایع هوایی ایران اشاره کرد.

در استان آذربایجان شرقی نیز واگذاری‌ها با سر نوشت فلاکت باری روبه‌رو بوده‌اند تا جایی که به گفته معاون سابق سیاسی امنیتی استاندار آذربایجان شرقی، ۷۰ درصد واگذاری‌های انجام شده به بخش خصوصی در این استان با مشکلات و بحران‌های جدی روبه‌رو بوده‌اند.

با توجه به این آمار که نشان می‌دهد خصوصی سازی واحدهای

و تازه دوران رسیده و در نتیجه عمیق‌تر شدن شکاف طبقاتی و دهک‌های پایین و بالاندارد و پیامد این فاصله‌های طبقاتی بر کسی پوشیده نیست. کارگران به عنوان آسیب‌پذیرترین قشر جامعه، اولین قربانیان این پدیده هستند و لاجرم نمی‌توانند در برابر این دست و دل بازی‌های مخرب برخی مسئولان و پدیده خصوصی سازی که به بدترین شکل اجرایی می‌شود، سکوت کنند و اجازه دهند که عده‌ای ویژه خوار تازه به دوران رسیده در چشم برهم زدن حاصل دسترنج آنها را به یغما بزنند. از این رو همه این عوامل دست به دست هم داده و کارگران واحدهای خصوصی سازی شده را در صفا و معترض قرار می‌دهد.

درخواست کارگران در سال‌های اخیر مبنی بر دولتی شدن کارخانه چقدر متأثر از واگذاری‌های نادرست بوده است؟

گرچه ممکن است عوامل دیگری هم در تکوین این خواسته دخالت داشته باشد اما کارگران در خط مقدم خصوصی سازی‌های رایج هستند و از نزدیک با گوشت، پوست و استخوان خویش آثار و نتایج خصوصی سازی را لمس می‌کنند. مشاهده حال و روز کارخانجات خصوصی سازی شده و سر نوشت کارگران آنها و مقایسه آن با زمان مدیریت دولتی کارخانه‌ها و حمایت‌های قانونی که کارگران از آن برخوردار بوده‌اند، مهم‌ترین عامل برای تلاش آنها برای دولتی ماندن یا بازگشت مالکیت شرکت‌های خصوصی سازی شده به دولت است.

عمده تخلفات و سببها موجود در واگذاری‌ها چیست؟

موارد متعددی دارد که اهم آنها را می‌توان در سه بخش کلی بیان کرد: اول - انحراف از اصول متعدد قانون اساسی و به ویژه اصل ۴۳ و ۴۴ آن دوم - انحراف جدی از الزامات مندرج در مفاد بند «ج» سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و بی توجهی یا کم توجهی به آنها، به ویژه لزوم اجرای عدالت اجتماعی و فقر زدایی، جلوگیری از ایجاد انحصار و رانت اطلاعاتی، انجام کارشناسی همه جانبه، جذب مدیران با تجربه، متخصص و کارآمد، توسعه سرمایه انسانی دانش پایه و متخصص، افزایش کارایی و رقابت پذیری و گسترش مالکیت عمومی، واگذاری به تعاونی‌ها، قیمت گذاری سهام از طریق بازار بورس، قیمت گذاری محصولات و مدیریت مناسب بر اساس قانون تجارت سوم - شیوه واگذاری، قیمت گذاری بدون در نظر گرفتن نوسانات ارزش پول ملی و ارزش‌های خارجی و ارزش واقعی مورد واگذاری، تسهیلات منظور شده برای خریدار، عدم توجه به احراز صلاحیت افراد و رانتی شدن واگذاری‌ها و واگذاری شرکت‌ها و صنایع مادر که عهده دار

شواهد حاکی است که انگیزه و هدف اصلی دولت از خصوصی سازی صرفاً معطوف به جبران کسری بودجه و پرداخت دیون خود به اشخاص مختلف از محل منابع درآمدهای حاصله و نیز چه بسا فرجه تر کردن و تأمین رضایت برخی و ویژه خواران خاص است

انجام وظایف حاکمیتی هستند. **تالان خیلی از این واگذاری‌ها و تخلفات آن صحبت شده و بررسی‌هایی از سوی سازمان بازرسی و دیوان محاسبات انجام گرفته است. چرا فرآیند رسیدگی به واگذاری‌ها و بحث احراز تخلفات به طول می‌انجامد؟**

این مساله هم دلایل مختلفی دارد از جمله بروکراسی شدید اداری و کندی برخی نهادهای نظارتی مانند مجلس، قوه قضاییه، سازمان بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات، نبود عزم و اعتقاد جدی برای مبارزه با فساد، وجود فساد در برخی دستگاه‌های اجرایی مربوطه و لابی‌های پشت پرده که از سوی برخی دست‌اندرکاران اجرایی انجام می‌شود، حمایت بخش‌هایی از دولت از متخلفان و اقدامات و انحرافات انجام شده در خصوصی سازی و ضعف عملکرد رسانه‌های عمومی در پیگیری موضوع.

واگذاری کشت و صنعت و دامپروری مغان از مهم‌ترین و شاخص‌ترین نمونه‌هاست که به رغم تأکید رؤسای دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور مبنی بر وجود انحراف و تخلف در واگذاری این شرکت و ضرورت ابطال آن، هنوز هیچ اقدام عملی در ابطال این واگذاری پر حاشیه صورت نگرفته است.

نظارت بر حسن اجرای امور و عملکرد مدیران سازمان‌ها و نهادهای عمومی و شرکت‌ها، یک امر ضروری است و می‌تواند ضمن شفاف سازی، با افزایش هزینه فساد و بالا بردن ریسک آن، در کاهش و پیشگیری از فساد موثر واقع شود و واضح است که کارگران و کارمندان هر یک از مؤسسات جهت نظارت بر عملکرد مدیران خود نسبت به دیگران در اولویت قرار دارند و به شیوه بهتری می‌توانند بر وجود فساد مدیران و کارفرمایانشان نظارت کنند اما باید توجه داشت که در صورت خصوصی شدن یک بنگاه اقتصادی (با توجه به فلسفه خصوصی شدن)، نظارت کارگران بر عملکرد مدیران و مالکان آن بنگاه موضوعیت خود را از دست می‌دهند و آنها مجاز به ورود در این قلمرو نخواهند بود.

اخبار کارگری

انتقاد عارف از خوردهای امنیتی روز کارگر

محمدرضا عارف گفت: بر خسی خوردهای امنیتی و قضایی با مطالبات قشر زحمتکش کارگر با ذات انقلاب همخوانی ندارد. به گزارش خبر آنلاین، رئیس فراکسیون امید در توییت خود نوشت: روز کارگر، روزی است که بتوانیم به کارگران بگوییم درد آنها را می‌فهمیم. به پاس تلاش‌های آنان برای حفظ و بقای تولید در کشور، به احترام کلاه‌های سربداریم، متأسفانه برخی خوردهای امنیتی و قضایی با مطالبات این قشر زحمتکش با ذات انقلاب همخوانی ندارد.

مسمومیت ۷ کارگر شرکت بلورک البرز در اثر نشت آمونیاک

نشت گاز آمونیاک در یک واحد تولیدی در شهر صنعتی البرز ۷ نفر را مسموم و روانه بیمارستان کرد. به گزارش ایلنا، پیمان نامدار از مرکز مدیریت حوادث و فوریتهای پزشکی استان قزوین گفت: عصر روز یکشنبه ۷ نفر از کارکنان شرکت بلورک البرز در شهر صنعتی البرز، به اثر نشت گاز آمونیاک مسموم شدند.

تفاوت حق مسکن فروردین کارگران باید پرداخت شود

افزایش ۶۰ هزار تومانی کمک هزینه مسکن کارگران از سوی معاون اول رئیس جمهور به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ابلاغ شد. با تصویب شورای عالی کار و تأیید هیات وزیران، حق مسکن کارگران که تاکنون ۴۰ هزار تومان بوده به ۱۰۰ هزار تومان افزایش یافت.

افزایش ۶۰ هزار تومانی کمک هزینه مسکن کارگران از سوی معاون اول رئیس جمهور به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ابلاغ شد. با تصویب شورای عالی کار و تأیید هیات وزیران، حق مسکن کارگران که تاکنون ۴۰ هزار تومان بوده به ۱۰۰ هزار تومان افزایش یافت.

شریعتمداری خبر داد:

افزایش حقوق بازنشستگان به میزان حداقل حقوق کارگران

به گزارش مهر، محمد شریعتمداری در آیین تجلیل از کارگران و کارآفرینان نمونه اسلامشهر گفت: با بانک مرکزی و وزارت مسکن برای تسهیل خرید مسکن کارگران مذاکراتی انجام شده و در این راستا کارگروهی تشکیل شده است.

وی افزود: نرخ حداقل دستمزد رشد یافته در حقوق حداقلی بازنشستگان معادل ۲۶ درصد رشد حداقل دستمزد کارگران افزایش یافت و این افزایش در جلسه اخیر دولت مصوب و به سازمان تأمین اجتماعی ابلاغ شده و اعمال خواهد شد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: این افزایش حقوق در همین ماه اعمال خواهد شد. شریعتمداری با بیان اینکه توجه به انسان محوری در امر تولید به معنی توجه به اقتصاد دانش بنیان است، گفت: با کسب اجازه از رهبری ۵ میلیارد دلار از صندوق ذخیره ارزی در اختیار گرفتیم و نیمی از آن را از طریق بانک عامل در اختیار فعالیت تولیدی کشور با نرخ ۴ درصد و ۶ درصد قرار دادیم که البته ۷۰ درصد این منابع جذب بخش کشاورزی شد که اغلب این منابع برای پرورش دام مصرف شد. وی گفت: این منابع باید در اختیار اقتصاد دانش بنیان که متکی بر فکر جوانان ایرانی است، قرار بگیرد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ادامه داد: امیدواریم با این روند اولاً از اشتغال موجود صنایت کرده و در گام دوم تلاش کنیم تا اشتغال جدیدی ایجاد کنیم.

بیش از پیش تقویت شد. وی با اشاره به مذاکرات خود در زمینه‌های اشتغال، سیاست‌های بازار کار، افزایش مشارکت زنان در بازار کار و تمرکز بر مسائل مختلف مربوط به حقوق بین‌المللی کار با شرکای اجتماعی ایران اظهار امیدواری کرد گرفتن نقطه نظرات، به توسعه مذاکرات در این زمینه منجر شود.

مسائل توسعه بازار کار در ایران و چالش‌های پیش‌روی آن مورد بحث و بررسی قرار گرفت، اظهار امیدواری کرد این جلسات و نشست‌ها در آینده نیز ادامه داشته باشد. آندرس اظهار داشت: با یک گفت‌وگوی ساده و سازنده و ارائه پیشنهادات شرکای اجتماعی در ایران، مباحث مربوط به پیش‌نویس همکاری‌ها

نشست شورای عالی کار با حضور خانم آندرس، رئیس بخش اصول و حقوق بنیادین کار از دپارتمان حاکمیت و سه‌جانبه‌گرایی، آریل کسترو، مسئول دفتر هماهنگی امور کارگری سازمان بین‌المللی کار و کی کیپ، کارشناس ارشد اشتغال سازمان بین‌المللی کار و نمایندگان گروه‌های کارگری و کارفرمایی و دولت در شورای عالی کار با موضوع ارائه دیدگاه‌های شرکای اجتماعی درباره موضوع پیش‌نویس چارچوب همکاری بین ایران و سازمان بین‌المللی کار برگزار شد. به گزارش مرکز روابط عمومی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ابتدای این نشست، شاکرمی، معاون روابط کار و وزیر تعاون با ارائه گزارشی از روند برگزاری جلسات شورای عالی

الحاق به مقاله نامه‌های سازمان بین‌المللی کار بررسی می‌شود

می‌شود. تهیه و تدوین دستور العمل‌های قانون کار، تصمیم‌گیری درباره اصلاح ساختارها، تعیین کمک هزینه مسکن کارگران و موضوع تعیین دستمزد کارگران از جمله مهم‌ترین وظایف شورای عالی کار است. در این جلسه آندرس، رئیس بخش اصول و حقوق بنیادین کار از دپارتمان حاکمیت و سه‌جانبه‌گرایی در سخنانی افزود: چهار محور اصلی سه‌جانبه‌گرایی، گفت‌وگوهای اجتماعی، حکمرانی خوب بازار کار و استانداردهای بین‌المللی و حمایت‌های اجتماعی از جمله اصول مورد تأکید سازمان بین‌المللی کار هستند و هر کدام از این موضوع‌ها، هم‌دیگر را پوشش می‌دهند.

کار در سال گذشته گفت: مباحثی همچون جمع‌بندی مزد کارگران، بحث و بررسی ماده ۱۹۱ قانون کار، بررسی الحاق به مقاله نامه‌های سازمان بین‌المللی کار، بررسی مسائل اقتصادی روز و میزان تأثیر آن در تعیین مزد کارگری و بررسی کمک هزینه مسکن کارگری از مهمترین مباحث مطرح شده در جلسات شورای عالی کار در سال گذشته بود که در نهایت با همکاری خوب و سازنده شرکای اجتماعی دولت، تصمیمات خوبی در این زمینه گرفته شد. وی با اشاره به وظایف شورای عالی کار تصریح کرد: شورا، شورای عالی کار یکی از ارکان اصلی امور اجتماعی در جامعه کار و تولید کشور است و این شورا نمونه بارز سه‌جانبه‌گرایی محسوب

خبر

معاون روابط کار و وزارت تعاون: